

Professor: Emilio Padilla

L'objectiu del curs és familiaritzar a l'estudiant amb els elements bàsics de la Política Econòmica, de forma que els que no s'especialitzaran en el tema es quedin amb una visió suficient per poder comprendre i analitzar la política econòmica practicada, a més de proporcionar les bases per poder aprofundir en el tema als que ho desitgin.

PART I.- DE LA FILOSOFIA DE LA INTERVENCIÓ PÚBLICA A LA CONCRECIÓ DE LA POLÍTICA ECONÒMICA

Tema 1.- La intervenció pública a les economies de mercat.

Una visió pluralista de l'economia i la política econòmica. L'existència d'interpretacions alternatives en els diversos esquemes d'anàlisi econòmica i en la concepció i plantejaments de la política econòmica. Economia i política. La economia política.

La naturalesa de l'Estat: de l'Estat com àrbitre entre grups socials, a l'Estat com agent de grups específics. L'autonomia de l'Estat. El 'public choice'. Les funcions de l'Estat en les societats modernes.

Les raons per la intervenció pública. La Política Econòmica. La inevitabilitat de la intervenció pública en el capitalisme avançat: les economies mixtes. De la interpretació restringida de la PE a l'enfoc integrador. L'evolució de la intervenció pública.

Tema 2.- Aspectes bàsics de política econòmica

Elements tradicionals fonamentals de la PE: els objectius, els agents, l'àmbit de la PE. L'elaboració de la política econòmica. Les decisions microeconòmiques i la Política Econòmica.

Els instruments fonamentals: Política fiscal i monetària; política exterior; les polítiques de rendes i preus; els controls directes.

Relacions entre objectius i instruments. Els esquemes analítics: la macroeconomia. Els mecanismes de transmissió. La teoria per la política econòmica i la teoria de la política econòmica. Les regles de política econòmica: Tinbergen, Mundell...

L'estabilització automàtica i les mesures discrecionals. Els desfases en el temps de la PE.

Tema 3.- Els models de política econòmica

Dels equilibris macroeconòmics a les estratègies de regulació i creixement. La regulació de la demanda i l'economia d'oferta.

Models de política econòmica: I: de base Keynesiana i post-keynesiana. II: els models monetaristes i neoliberals.

Algunes aplicacions concretes: Miterrand 1981; Els neoliberals (Reagan, Tahcher, Boyer/Solchaga); post-liberalisme o nou model? (Clinton 1992). Les polítiques econòmiques als 90.

PART II.- ELS PLANTEJAMENTS DE LA POLÍTICA ECONÒMICA AL FINAL DEL SEGLE XX: UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ.

Tema 4.- De les economies nacionals a la globalització

De les economies obertes a la internacionalització de l'economia i a la globalització. Delimitació del concepte de globalització. L'expansió del mercat a tots els àmbits i territoris. Els agents econòmics globalitzants: les empreses transnacionals.

La globalització financera: magnitud i característiques. Globalització productiva i globalització financera: els poders hegemònics. La concentració de la riquesa.

Sistemes productius mundials i divisió internacional del treball. La reestructuració productiva i la deslocalització. Coherència global, desestructuració nacional? La tecnologia: expansió de les tecnologies banals i control de la creació de tecnologia.

Canvis en les estratègies i models de desenvolupament: la competitivitat i l'atractivitat pel capital mundial com eixos de creixement.

Tema 5.- La política econòmica de la globalització i el paper de l'Estat.

La política econòmica de la globalització. Dels Estats nacionals a la globalització de la regulació econòmica. La necessitat de liberalització externa i la pràctica del proteccionisme (El GATT i els processos d'integració econòmica). La competitivitat a nivell mundial i les seves limitacions. La liberalització i flexibilització dels mercats laborals. El paper de les institucions supranacionals.

L'autonomia de l'estat per la PE. La incidència de la globalització i dels grans agents econòmics privats en l'autonomia de l'Estat: la globalització i 'el govern de les empreses'. Continua sent necessari l'estat nacional? La reestructuració del paper de l'estat: la desregulació i la privatització.

Tema 6.- L'impacte dels processos d'integració econòmica

Globalització i regionalització: Les raons de la integració econòmica. La importància de la Unió Europea: Del tractat de Roma al Tractat de Maastricht. Els sistemes d'intervenció internacional: Federalisme, convergència o intervenció directa. La política econòmica de la UE i la política econòmica dels estats membres al marc de la UE.

La política econòmica de la UE: La limitada política fiscal i els sistemes d'armonització dels sistemes fiscals; la política monetària (del SME i l'ecu a la Unió Econòmica i Monetària i l'euro); la liberalització externa: l'Acta Única i la mobilitat no restringida de capitals. La competitivitat com a motor de desenvolupament, les limitacions a una política productiva. La política social de la UE. El tractat de Maastricht i el Pacte d'Estabilitat.

La política econòmica dels estats membres al marc de la UE. La profundització de la dependència: El Tractat de Maastricht i la UEM. El Pacte d'Estabilitat. El preu de la UEM. Què UEM i quan?

Tema 7.- Els resultats del model i els principals problemes actuals al marc de la UEM

El creixement i la seva distribució. L'estructura productiva en la Unió Europea i la seva reestructuració. Les asimetries en la productivitat. La competitivitat i la divisió internacional del treball. La distribució de la renda en la Unió Europea: funcional, nacional, regional, per grups socials.

Les transformacions en l'ocupació. Les reformes al mercat de treball. L'atur com a situació estructural.

L'Estat del Benestar. Les prestacions socials i la seva 'crisi'. La marginació i la pobresa. Els perills per a la cohesió social.

Tema 8.- La necessitat de nous models. Les propostes més recents i els seus compromisos

Les mesures de política econòmica de B. Clinton. A la cerca d'un nou model o un keynesianisme retocat? La proposta de Delors: 'Creixement, competitivitat i ocupació' De la competitivitat als models autocentrats.

PART III.- LA POLÍTICA ECONÒMICA EN ESPANYA A L'ERA DE LA GLOBALITZACIÓ

Tema 9.- La internacionalització de l'economia espanyola i la integració en la Unió Europea (UE)

Els models de política econòmica des de la transició política. Les seves principals característiques. Els principals instruments. Els resultats per a la població espanyola.

SISTEMA D'AVUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en un examen.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Qualsevol dels següents manuals pot servir com a obra de referència bàsica:

- Cuadrado Roura, J.R. *et al.* (1995) "Introducción a la Política Económica", McGraw Hill.
- Fernández Díaz, A.; Parejo Gamir, J.A. i Rodríguez Saiz, L. (1999) "Política Económica", McGraw Hill.
- Fernández Díaz, A. (Director) (1999) "Fundamentos y papel actual de la política económica", Pirámide.

No obstant, aquests no cobreixen per complet el programa.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Durant el curs es proporcionaran les referències bibliogràfiques d'utilitat per a cadascun dels temes del programa.